

Viraston antamat lausunnot ajalla 19.2. - 11.3.2019

24/11.01.00/2019, 63/11.01.04/2018, 25/11.01.00/2019

MH § 51

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen on 27.2.2019 antanut Metsähallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"TÄYDENNYS KAINUUN LIITON LAUSUNTOON HOSSAN KANSALLISPUISTON HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASTA

Metsähallitus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta.

Metsähallitus on laatinut Suomussalmen ja Taivalkosken kuntien sekä Kuusamon kaupungin alueella sijaitsevalle Hossan kansallispuiston alueelle hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on pitkän aikavälin (10–15 vuotta) strateginen suunnitelma. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman on laatinut Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelujen projektiryhmä. Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö. Kainuun liiton virasto on antanut 7.2.2019 päivätyn lausunnon Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta. Annetun lausunnon mukaan Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa hoito- ja käyttösuunnitelmasta.

Kainuun maakuntahallitus on kokouksessaan 25.2.2019, § 34 merkinnyt tiedoksi viraston antaman lausunnon ja päättänyt täydentää lausuntoa seuraavasti:

Täydennys Kainuun liiton lausuntoon Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Metsähallituksen tulisi rakentaa Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kansallispuistoon, Hossaan, opastuskeskus ja näyttelytila joko luontokeskukseen tai myöhemmin rakennettavaan monitoimitaloon, jossa esitellään Hossan luonnon ominaispiirteitä muiden kansallispuistojen opastuskeskusten tapaan."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 1.3.2019 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO PALTAMON NIEMELÄN KAIVOSLUVAN (KAIVOSPIIRIN) RAUKEAMISEN LYKKÄÄMISTÄ KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA SEKÄ KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n ja 62 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamon Niemelä -kaivospiirin KaivNro 7072 raukeamisen lykkäämistä koskevas- ta hakemuksesta sekä kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Juuan Dolomiittikalkki Oy:n Niemelän kaivospiiri sijaitsee Paltamossa kuntakeskuksesta noin 4 km luoteeseen Koikerojärven länsipuolella. Kai- vospiirin alueen kokonaispinta-ala on 15,58 ha. Kaivospiirin kaivosmine- raali on dolomiitti. Niemelän kaivospiiri on määrätty 16.6.2005. Alueella ei ole vielä aloitettu kaivostoimintaa. Kaivostoimintaa varten laadittu ympäristölupa vuodelta 2006 on hylätty KHO:n päätöksellä v. 2010.

Tukes on hyväksynyt Niemelän kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen 26.5.2015 ja on lykännyt kaivoslain (621/2011) 68 §:n 3 momentin nojalla kaivospiiriä koskevan kaivosoikeuden raukea- mista. Tästä Tukesin päätöksestä on valitettu Pohjois-Suomen hallin- to-oikeuteen, joka kumosi 30.6.2016 edellä mainitun Tukesin päätöksen ja palautti asian sille uudelleen käsiteltäväksi. KHO on ratkaisussaan 24.10.2017 hylännyt hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyn valituksen.

Hakijayhtiö esittää perusteluina kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle seuraavaa: "Niemelän kaivoshanke on oleellisessa osassa yrityksen tu- levien vuosien suunnitelmassa ja tavoitteena on edetä lähivuosina tuo- tannolliseen toimintaan. Niemelän kaivospiirin alueella on hyödyntämis- kelpoiseksi tutkittu kalkkikiviesiintymä ja hankkeen rahoitus toteutetaan yrityksen tulorahoituksella".

Lupaviranomaisen on kaivoslain 68 §:n nojalla päätettävä, että kaivoslu- pa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole kaivosluvassa annetussa määräajassa aloittanut kaivostoimintaa tai ryhtynyt muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kai- vostoimintaan. Lupaviranomaisen on myös päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos kaivostoiminta on ollut keskeytyneenä luvanhaltijasta riippu- vasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai kaivostoiminnan voidaan katsoa tosiasiallisesti päättyneen. Asian voi panna vireille lupavi- ranomainen omasta aloitteestaan, kunta tai haittaa kärsivä asianosai- nen.

Lupaviranomainen voi kuitenkin edellä tarkoitetussa tilanteessa enintään kahdesti lykätä kaivosluvan raukeamista ja antaa uuden määräajan kai- vostoiminnan aloittamiseksi tai määräajan toiminnan jatkamiseksi. Luvan raukeamista voidaan lykätä enintään yhteensä 10 vuodella. Kaivosluvan haltijan on toimitettava lupaviranomaiselle hakemus ennen kaivosluvan raukeamista sekä hakemuksessa on esitettävä syy määräajan myöntä- miselle ja suunnitelma kaivostoiminnan aloittamiseksi tai jatkamiseksi. Edellytyksenä hakemuksen hyväksymiselle on, että hakijan esittämää syytä on pidettävä perusteltuna ja suunnitelmaa riittävän yksityiskohtai- sena eikä päätöksestä aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityi- selle edulle. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtio- neuvoston asetuksella.

Jos kaivosalueen hallinta perustuu kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin, kaivosviranomaisen voi kaivosluvan haltijan hakemuksesta lykätä kaivosluvan raukeamista vaikka 10 vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen. Lisäksi lykkäämisen edellytyksenä on, että luvanhaltija osoittaa, että luvan raukeamista on lykättävä yleisen edun tai muiden erityisten syiden perusteella.

Kaivosluvassa tulee kaivoslain 52 §:n mukaan asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan.

Niemelän kaivospiiriä koskevassa hakemuksessa on kysymys kaivoslain 68 §:n mukaisesta kaivosluvan raukeamisen lykkäämisestä, joka tässä tapauksessa tarkoittaa jatkoajan myöntämistä kaivostyöhön ryhtymiseksi Niemelä -kaivospiirissä.

Kaivosviranomaisen kuuluttaa samanaikaisesti raukeamisen lykkäämistä koskevan asian kanssa myös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten tarkistamisen, koska Tukesin 24.6.2014 antaman päätöksen lupamääräyksen 6 mukaan lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.6.2017. Kuulemisen perusteena ovat kaivoslain 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus

Niemelän kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakunta-kaava 2020:ssa kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitetuksi alueeksi kohde-merkinnällä ek. Maakuntakaavassa on annettu kaivostoimintaan tarkoitetuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä".

Niemelän kaivospiiriä koskevat edellä mainittu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös ja KHO:n tekemä ratkaisu. Kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle on lausuntopyyntöasiakirjoissa esitetty perustelut. Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevaan hakemukseen.

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen."

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 1.3.2018 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO PALTAMON MIESLAHDEN KAIVOSLUVAN (KAIVOSPII-

RIN) RAUKEAMISEN LYKKÄÄMISTÄ KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA SEKÄ KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n ja 62 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamon Mieslahti -kaivospiirin KaivNro 3030 raukeamisen lykkäämistä koskevista hakemuksesta sekä kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Mondo Minerals B.V.:n Mieslahden kaivospiiri sijaitsee Paltamossa Mieslahden kylässä. Kaivospiirin alueen kokonaispinta-ala on 80,78 ha. Kaivospiirin kaivosmineraalit ovat talkki ja nikkeli. Alueella ei ole vielä aloitettu kaivostoimintaa. Mieslahden kaivospiiri on alun perin määrätty 29.1.1990 ja se on siirtynyt eri vaiheiden jälkeen nykyiselle kaivosoikeuden haltijalle. Mieslahden kaivoshankkeesta on tehty YVA-lain ja -asetuksen mukainen ympäristövaikutusten arviointi vuosina 2006–2008.

Tukes on hyväksynyt kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevan hakemuksen 28.11.2013 ja on myöntänyt pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla 8.11.2018 saakka. Tästä Tukesin päätöksestä on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, joka kumosi 28.5.2015 päätöksellään em. Tukesin päätöksen ja hakemuksen jatkoajasta kaivostyöhön ryhtymisestä. Korkein hallinto-oikeus on 7.3.2017 kumonnut Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen Mieslahden kaivospiirin osalta. Näin ollen Tukesin Mieslahden kaivospiiriä koskeva päätös 28.11.2013 on saatettava voimaan.

Hakijayhtiö esittää perusteluina kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle seuraavaa: "Kaivostoiminnan aloittamista on jouduttu lykkäämään pitkityneistä lupaprosesseista johtuen. Kaivostoimintaa ei ole voitu aloittaa ilman ympäristö- ja vesitalouslupaa. Uudistettu ja täydennetty ympäristölupahakemus on jätetty Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle syyskuussa 2015. Kaivostoiminta on tarkoitus aloittaa lupa-asioiden ratkettua".

Lupaviranomaisen on kaivoslain 68 §:n nojalla päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole kaivosluvassa annetussa määräajassa aloittanut kaivostoimintaa tai ryhtynyt muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Lupaviranomaisen on myös päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos kaivostoiminta on ollut keskeytyneenä luvanhaltijasta riippuvasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai kaivostoiminnan voidaan katsoa tosiasiallisesti päättyneen. Asian voi panna vireille lupaviranomainen omasta aloitteestaan, kunta tai haittaa kärsivä asianosainen.

Lupaviranomainen voi kuitenkin edellä tarkoitettussa tilanteessa enintään kahdesti lykätä kaivosluvan raukeamista ja antaa uuden määräajan kaivostoiminnan aloittamiseksi tai määräajan toiminnan jatkamiseksi. Luvan raukeamista voidaan lykätä enintään yhteensä 10 vuodella. Kaivosluvan haltijan on toimitettava lupaviranomaiselle hakemus ennen kaivosluvan raukeamista sekä hakemuksessa on esitettävä syy määräajan myöntä-

miselle ja suunnitelma kaivostoiminnan aloittamiseksi tai jatkamiseksi. Edellytyksenä hakemuksen hyväksymiselle on, että hakijan esittämää syytä on pidettävä perusteltuna ja suunnitelmaa riittävän yksityiskohtaisena eikä päätöksestä aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle. Tarkempia säännöksiä hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Jos kaivosalueen hallinta perustuu kaivosluvan haltijan omistukseen tai kiinteistön omistajien kanssa tehtyihin sopimuksiin, kaivosviranomaisen voi kaivosluvan haltijan hakemuksesta lykkätä kaivosluvan raukeamista vaikka 10 vuoden enimmäisaika on kulunut umpeen. Lisäksi lykkäämisen edellytyksenä on, että luvanhaltija osoittaa, että luvan raukeamista on lykättävä yleisen edun tai muiden erityisten syiden perusteella.

Kaivosluvassa tulee kaivoslain 52 §:n mukaan asettaa määräaika, jonka kuluessa kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan.

Mieslahden kaivospiiriä koskevassa hakemuksessa on kysymys kaivoslain 68 §:n mukaisesta kaivosluvan raukeamisen lykkäämisestä, joka tässä tapauksessa tarkoittaa jatkoajan myöntämistä kaivostyöhön ryhtymiseksi Mieslahti -kaivospiirissä.

Kaivosviranomaisen kuuluttaa samanaikaisesti raukeamisen lykkäämistä koskevan asian kanssa myös yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien tarpeellisten määräysten tarkistamisen, koska Tukesin 24.6.2014 antaman päätöksen lupamääräyksen 7 mukaan lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.9.2018. Kuulemisen perusteena ovat kaivoslain 52.3 §, 108 § ja 109 §.

Kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus

Mieslahden kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitetuksi alueeksi kohdemerkinnällä ek. Maakuntakaavassa on annettu kaivostoimintaan tarkoitetuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä".

Mieslahden kaivospiiriä koskee edellä mainittu KHO:n tekemä päätös. Kaivosluvan raukeamisen lykkäämiselle on lausuntopyyntöasiakirjoissa esitetty perustelut. Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskevaan hakemukseen.

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen."

Lisätietoja lausunnoista antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen,
puh. 044 710 0864 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@
kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
